

po

MAGAZINE

JEUGDZORG

Samenwerking in
inspiratieregio's

ouders

Oudersteunpunt
geeft ouders richting

INCLUSIEF ONDERWIJS

sbo- en so-leerlingen
trekken samen op

Eva Schmidt-Crossen:

'Het lukt op als ouders kunnen praten met andere ouders die dezelfde weg hebben bewandeld, het laat hen inzien dat ze het niet allemaal alleen hoeven te doen'

Ouders zijn motor voor ontwikkeling van kind

Oudersteunpunt bij SWV Noord-Kennemerland

Op de website van het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Noord-Kennemerland staat te lezen: 'Passend onderwijs voor je kind staat of valt met een goede samenwerking tussen jouw kind, jou als ouder en school. Daarbij is het belangrijk dat je als ouder goed beslagen ten ijs komt en weet bij wie je terecht kunt met vragen.' Om dat concreet te maken is twee jaar geleden het Oudersteunpunt ingericht: met en door ouders.

Eva Schmidt-Crossen

Eva Schmidt-Crossen is consulent passend primair onderwijs bij het samenwerkingsverband, en sinds 1 april 2020 actief als coördinator van het Oudersteunpunt. Ze vertelt: 'De aanjager van het Oudersteunpunt is directeur/bestuurder Astrid Ottenheim geweest, maar de wens is eigenlijk al ontstaan toen het samenwerkingsverband zijn eerste ondersteuningsplan opstelde in 2014. Ouders gaven toen al aan dat ze behoefte hadden aan ondersteuning bij het zoeken naar passend onderwijs voor hun kind. Voor Astrid was het heel belangrijk dat besturen en directies niet zouden zeggen: We zetten wel even wat op en dat is het dan. Nee, ze wilde het duurzaam en dus zo breed mogelijk aanvliegen door alle groepen erbij te betrekken: bestuur, directies, ouders en professionals. Dat is wel een proces van een paar jaar geweest. Ze wilde de cruciale positie van de ouders echt verankeren in ons samenwerkingsverband: de ouders zijn immers de motor voor de ontwikkeling van hun kind.'

De organisatie

Het Oudersteunpunt is opgezet en wordt onderhouden vanuit één van de netwerkgroepen die binnen het samenwerkingsverband actief zijn: de netwerkgroep Oudersteunpunt, waarin zowel professionals als ou-

www.oudersteunpunt.nl

ders zitting hebben. Daarbinnen is gediscussieerd over welke functies het Oudersteunpunt zou moeten hebben en welke activiteiten daarvoor nuttig zouden kunnen zijn. Men kwam tot een aantal kernonderdelen. Als eerste is dat informatieverstrekking: op de website www.oudersteunpunt.nl is op een toegankelijke wijze allerlei informatie bijeengebracht over passend onderwijs, ingedeeld vanuit vragen van ouders, zoals: 'Ik heb zorgen om mijn kind', 'Mijn kind zit thuis', en 'Ik zoek een school'. Het formuleren van de juiste vragen met helpende antwoorden was een proces op zich. We wilden dat de teksten ouders echt verder zouden helpen wanneer ze 's avonds met zorgen en buikpijn op zoek zijn op het internet. De teksten zijn pas goedgekeurd nadat de ouders zeiden: 'Door deze tekst voel ik mij gesteund.' Alles wat we doen binnen het Oudersteunpunt en dus ook de inrichting van de website voor ouders is gebaseerd op de ouderschapstheorie van Alice van der Pas. Eva vertelt: 'Daarnaast is het onderling contact tussen ouders een speerpunt. Daartoe organiseren we oudercafés, waar ouders kennis kunnen opdoen, ervaringen kunnen uitwisselen of gewoon even stoom afblazen. Ook organiseren we passend onderwijscafés: dan zijn

“We wilden dat de teksten ouders echt verder zouden helpen.”

gesprekken tussen ouders en onderwijs en zorgprofessionals mogelijk, vaak over specifieke onderwerpen. Daar voeren we de dialoog met elkaar om elkaars perspectieven beter te begrijpen, te leren van elkaar en om samen zaken te ontwikkelen. En als laatste, maar zeker niet onbelangrijk ouders kunnen bij het

Oudersteunpunt terecht voor persoonlijk contact als hun kind een extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte heeft waar het gezin niet verder mee komt of waar de ouders bang zijn om het bespreekbaar te maken. We

kunnen ze dan adviseren over welke weg ze het best kunnen bewandelen. Terugleiding naar de school is essentieel; daar dient de dialoog op gang te komen. Vaak pakt een consultant van het SWV in het werkgebied dat op, en worden eventueel gesprekken ingepland met meerdere partijen. Het Oudersteunpunt blijft de ouders die bij ons binnenkomen volgen, we horen graag hoe het traject met hun kind verder is verlopen.' Dit jaar zijn wij ook bezig met een pilot om ervaringsdeskundige buddy's in te zetten binnen het Oudersteunpunt. Hoe fijn is het om als ouders onder elkaar te kunnen sparren en je gehoord en gesteund te weten door een ervaringsdeskundige.

Herkenning en erkenning

‘Als zo’n telefoontje bij ons binnenkomt – meestal is dat bij mij als coördinator van het Oudersteunpunt – is dat vaak omdat ouders met vragen zitten waar ze niet uitkomen of die ze niet bespreekbaar durven te maken. Ik kan dan een luisterend oor bieden, dat is vaak al genoeg. Soms duren zulke gesprekken anderhalf uur, en dat blijken ouders zeer waardevol te vinden. Ook bij de cafés die we organiseren, vinden ouders die herkenning en erkenning: het lucht op om te praten met ouders die dezelfde weg hebben bewandeld en laat ouders inzien dat ze het niet allemaal alleen hoeven te doen; dat ze niet de enigen zijn die vragen hebben of hobbels tegenkomen en belangrijk: die hebben daar ook oplossingen gevonden, al dan niet met behulp van externe partijen.’

Bekendheid

Natuurlijk heeft het tijd gekost om het Oudersteunpunt op te zetten en verschillende partijen bekend te maken met wat het Oudersteunpunt voor hen kan betekenen. Inmiddels weten ouders het Oudersteunpunt beter te vinden, er is een toename in het aantal vragen dat er binnenkomt. Eva geeft aan dat het veel inspanning kost: ‘We weten ook dat we nog veel ouders nog niet bereiken: we zijn er nog niet. Inmiddels staat informatie over het Oudersteunpunt op veel websites van de scholen en zijn intern begeleiders, directeuren en bestuurders bekend met het concept. Scholen zien het Oudersteunpunt als een waardevolle aanvulling. Ze zien dat het hun ook helpt om het samen optrekken met ouders te versterken. Nu zie je langzamerhand dat we steeds meer telefoontjes van ouders krijgen: ‘het begint meer te leven.’ Op 16 november 2020 werd de voortgang van passend onderwijs in de Tweede Kamer geëvalueerd. Minister Arie Slob heeft toen 25 verbeterpunten gepresenteerd om passend onderwijs verder te ontwikkelen en te versterken. Een van die verbeterpunten was dat elk samenwerkingsverband een Oudersteunpunt zou moeten hebben. Eva vertelt: ‘Met gepaste trots kan ik zeggen dat hij daarbij ons samenwerkingsverband Passend Primair

Onderwijs Noord-Kennemerland als voorbeeld heeft genoemd. We kregen na dat debat ook veel telefoontjes van andere samenwerkingsverbanden, die benieuwd waren naar hoe we dat opgezet hadden. Daarbij hebben we steeds benadrukt dat het niet iets is wat je als samenwerkingsverband even neerzet: daar moet echt een gedegen proces aan voorafgaan, waarbij alle partijen betrokken zijn. Alleen dan kun je een goed functionerende organisatie neerzetten die ook draagvlak heeft onder scholen en ouders. Wijzelf leren ook nog iedere dag. We inventariseren bijvoorbeeld welke vragen binnenkomen. Daar leren we van en daarmee kunnen we kijken hoe we zaken anders kunnen organiseren of, dat er een extra stap nodig is.’

“Ook steeds meer kinderen nemen deel aan onze overleggen.”

Toekomst

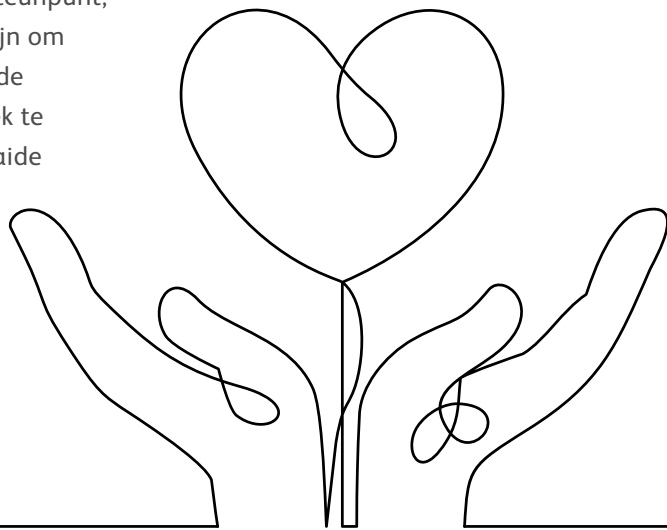
Het Oudersteunpunt heeft een aantal ontwikkelpunten voor de nabije toekomst. Eva vertelt: ‘Zo willen we zeker niet alleen reactief werken, maar ook actief organisaties benaderen om bekendheid te genereren over de vragen die ouders kunnen hebben, welke manieren er zijn om hen te begeleiden en om kennis te verspreiden. We zijn verbonden aan een aantal gemeentes omdat het samenwerkingsverband bestaat uit scholen in meerdere gemeentes. Zo zijn er in Alkmaar ouderkamers. Daarin verzorgen we bijvoorbeeld themamiddagen over verschillende onderwerpen. Wat de toekomst van het Oudersteunpunt vraagt, bepalen we samen vanuit onze ervaringen en vooral die van ouders en leerlingen. Het mooiste zou natuurlijk zijn dat het Oudersteunpunt uiteindelijk weer overbodig wordt: dat binnen de school er goed samen opgetrokken wordt en dat ouders en kind zich gehoord en gesteund voelen door de school met vragen over passend onderwijs. Eva: ‘De consulenten van het samenwerkingsverband hebben wekelijks contact met de scholen om vragen te beantwoorden en signalen vroeg op te pakken. Het zou mooi zijn dat scholen ouders bijvoorbeeld ook kunnen tippen over andere ouders die met dezelfde vragen hebben gezeten en inmiddels een oplossing hebben bereikt. Een nieuwe ontwikkeling is dat we als netwerkgroep

'Oudercafé voelde als thuiskomen'

Jasmijn van Ipkens en haar man zijn ouders van een zorgintensief kind. Via sociale media hoorde Jasmijn van de Oudercafés die het steunpunt organiseerde. 'Voor ons als ouders heeft het Oudercafé een heel belangrijke rol gespeeld. In de eerste schooljaren van ons kind hadden we soms het gevoel dat we de enige waren met problemen rond het opgroeien van ons kind. In onze vriendenkring vonden we geen herkenning voor onze strubbelingen, onze gevoelens van verwarring, van irritatie en soms zelfs van wanhoop. De eerste keer dat we naar het Oudercafé gingen, voelde echt als thuiskomen. We konden op een informele manier met andere ouders praten die met soortgelijke problemen te kampen hadden. Toen merkten we dat we helemaal niet de enigen waren! Het is heerlijk om te horen dat andere mensen die in dezelfde omstandigheden verkeren, ook dezelfde gevoelens hadden over het ouderschap.'

Jasmijn haar man hebben ook een aantal Passend onderwijscafé's bezocht, die meer een informatief karakter hebben. 'Vooral mijn man heeft daar veel informatie verkregen over de structuur van passend onderwijs, en de wegen die je als ouders moet bewandelen om tot resultaten te komen.'

Jasmijn is inmiddels ook betrokken bij het opzetten en onderhouden van de website van het Oudersteunpunt, en helpt mee in de organisatie. 'Het is heel fijn om andere ouders te ontmoeten, met verschillende achtergronden, die met dezelfde problematiek te maken hebben. In die eerste schooljaren draaide het voornamelijk om ons kind, alle aandacht ging uit naar hem. Maar voor onze gevoelens was vanuit professionals weinig aandacht. Die leemte vult het Oudersteunpunt dus op en daar bied ik graag een helpende hand bij.'

Oudersteunpunt kinderen ook betrekken in hoe we passend onderwijs kunnen ontwikkelen in het algemeen en specifiek voor hun situatie. Steeds meer kinderen nemen deel aan overleggen. Je staat gewoon versteld hoe goed ze kunnen uitleggen wat zij nodig hebben. Vaak is dat veel praktischer. Dit is nog in ontwikkeling en we zijn lerend hierin. Als dit op dreef komt, moeten we misschien wel weer aan een naamsverandering gaan denken...

Auteur: Olga Koppenhagen

Freelance journalist en eindredacteur van PO Magazine.